

sig" brug, bør undersøges, om myndighederne i det pågældende land vil modsætte sig en udlevering til forsvareren med tavshedspålæg. Det anføres endvidere, at der efter Højesterets kendelse som udgangspunkt straks skal gives meddelelse til forsvareren, hvis materiale hemmeligholdes, hvilket efter Rigsadvokatens opfattelse tillige må antages at gælde for den tilbageholdelse af materiale, der sker, mens man afventer svar på forespørgslen til myndighederne i det land, hvorfra man har modtaget materialet.

For så vidt angår tavshedspålæg må det antages, at et pålæg til forsvareren efter § 745, stk. 4, skal være konkret og individuelt begrundet, jf. eksempelvis Højesterets kendelse af 19. oktober 1998. I denne sag havde politiet meddelt forsvareren for den formodede bagmand i et større sagskompleks om indsmugling af kokain et generelt pålæg efter § 745, stk. 4, om ikke at videregive nogen af de oplysninger, som han modtog fra politiet. Ved kendelse af 12. november 1997 udtalte Københavns Byret om det generelle pålæg, at dette ikke kunne opretholdes i sin helhed. Byretten udtalte, at politiets adgang til at give pålæg efter retsplejelovens § 745, stk. 4, udgør en undtagelsesvis begrænsning i forsvarerens ret til at gøre klienten bekendt med efterforskningsmaterialet i sin helhed. Da pålægget ikke var konkret og individuelt begrundet, kunne pålægges ikke opretholdes i sin helhed. Østre Landsret stadfæstede den 11. december 1997 byrettens kendelse i henhold til de af byretten anførte grunde. Højesteret stadfæstede den 19. oktober 1998 landsrettens kendelse.

Det må dog antages, at et pålæg efter § 745, stk. 4, kan være generelt og således omfatte alle oplysninger om en sag, herunder også oplysningen om at der verserer en sag, hvis pålægget er konkret og individuelt begrundet. Et pålæg til forsvareren om ikke at give sin klient underretning om, at der har været afholdt et retsmøde (eksempelvis i forbindelse med en indenretlig vidneforklaring) kan til sammenligning meddeles af retten efter § 748, stk. 6, og efter § 748, stk. 2, 3. pkt., kan et retsmøde om foranstaltninger i henhold til kapitlerne 69-74 afholdes uden, at forsvareren er til stede, jf. eksempelvis Højesterets kendelse af 10. marts 1997, som er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1997, s. 705.

Det fremgår af betænkning nr. 622/1971, s. 43, at adgangen til at begrænse forsvarerens beføjelser efter § 745, stk. 4, bortfalder senest ved domsforhandlingens begyndelse. Ved lov nr. 366 af 18. maj 1994 blev et nyt pkt. imidlertid tilføjet stk. 4. Det fremgår heraf, at et pålæg kan udstrækkes, indtil tiltalte har afgivet forklaring under domsforhandlingen. Lovændringen

vedrører ikke den situation, hvor forsvareren udelukkes fra at få aktindsigt i materialet. Baggrunden for tilføjelsen var, at tiltalte, når et pålæg efter stk. 4 bortfalder ved domsforhandlingens begyndelse, på dette tidspunkt kunne blive gjort bekendt med eksempelvis medtiltaltes forklaring forud for, at den pågældende selv skulle afgive forklaring. Der henvises til Folketingstidende 1993-94, tillæg B, sp. 905-912.

Overtræder en forsvarer et pålæg meddelt i medfør af stk. 4, kan den pågældende straffes for overtrædelse af straffelovens § 157, jf. retsplejelovens § 136. Der henvises til betænkning 622/1971, s. 43.

3.1.2. Efter retsplejelovens § 746, stk. 1, afgør retten tvistigheder om lovligheden af politiets efterforskningsskridt samt om sigtedes og forsvarerens beføjelser, herunder om begæringer fra forsvareren eller sigtede om foretagelsen af yderligere efterforskningsskridt. Afgørelsen træffes efter anmodning ved kendelse. En eventuel tvist mellem politiet/anklagemyndigheden og den sigtede og dennes forsvarer om beføjelserne for forsvareren efter § 745 kan således indbringes for retten. For så vidt angår politiets efterforskningsskridt skal retten kun træffe afgørelse om lovligheden og ikke om hensigtsmæssigheden.

Det følger af § 746, stk. 2, at hvis dommeren bliver bekendt med, at en foranstaltning, der er iværksat af politiet i medfør af retsplejeloven, og som kræver rettens godkendelse, ikke er forelagt retten inden udløbet af den herfor fastsatte frist, bestemmer dommeren efter at have afkrævet politiet en redegørelse, om foranstaltningen skal opretholdes eller ophæves.

Der henvises til betænkning nr. 622/1971, s. 43, og Folketingstidende 1977-78, tillæg A, sp. 2364.

3.1.3. Efter retsplejelovens § 738, stk. 3, er forsvareren, når dennes hverv er endt, forpligtet til at aflevere de udleverede udskrifter og genparten af sagens aktstykker til retten. Forsvareren er således ansvarlig for, at dennes eksemplar af sagens akter, der er udleveret i medfør af retsplejelovens § 745, stk. 1, ikke kommer uvedkommende i hænde.

3.1.4. Efter en straffesags afslutning kan tiltalte i medfør af reglerne i retsplejelovens § 41 få en udskrift af retsbøgerne samt af de øvrige dokumenter vedrørende sagen, der har været fremlagt i retten, hvis disse fortsat befinder sig i retten. Det følger af retspraksis, at en sigtet eller tiltalt i en straffesag som udgangspunkt kan påberåbe sig bestemmelsen også i tiden forud for afsigelsen af dom i 1. instans. Det er justitssekretæren eller dommeren, der efter høring af anklagemyndigheden træffer afgørelse om meddelelse af aktindsigt. Efter § 41, stk. 2, kan en anmodning om en udskrift nægtes, hvis hensynet til statens sikkerhed eller forhold til